

„Płomień pamięci”

Akcja społeczna dla uczczenia 100. rocznicy ustanowienia Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

Opis projektu:

Grób Nieznanego Żołnierza to najbardziej uświęcona przestrzeń pamięci w naszym kraju. Miejsce, które od stulecia łączy w zadumie Polki i Polaków ponad wszelkimi doraźnymi podziałami.

Grób Nieznanego Żołnierza wpisuje nas w europejską i transatlantycką wspólnotę pamięci, która narodziła się po pierwszej wojnie światowej. Jednocześnie jego ustanowienie 2 listopada 1925 stanowiło kluczowy moment polityki pamięci dwudziestolecia międzywojennego, stanowiąc ważne narzędzie integracji społeczeństwa rozbitego i podzielonego po ponad stuleciu zaborów. Przez kolejne sto lat Grób obrastał kolejnymi znaczeniami, stając się modelowym przykładem demokratycznej kultury pamięci.

Warszawski Grób Nieznanego Żołnierza to potężny symbol, ale na terenie naszego kraju znajduje się wiele innych miejsc upamiętniających bohaterów, często również nieznanymi z imienia. Inicjatywy te przybierają różne formy: pomniki, kapliczki, ustawienia krzyża, a nawet usypania kopca. Na bardzo wielu polskich cmentarzach znajdują się groby żołnierzy, którzy polegli w obronie Ojczyzny. Setna rocznica odsłonięcia Grobu Nieznanego Żołnierza to okazja, by przypomnieć także te miejsca.

Ponieważ data ta zbiega się z tak ważnym dla nas czasem nawiedzania cmentarzy i wspominania bliskich zmarłych, naturalne jest splecenie obchodów z tym uświęconym tradycją rytuałem. Dzięki kampanii społecznej zaprosimy Polki i Polaków z całego kraju do celebrowania lokalnej pamięci o bohaterach we wspólnocie z głównymi, stołecznymi obchodami.

Naturalnym symbolem szacunku i przywiązania jest dla nas znicz. W tej właśnie postaci płomień pamięci rozpali się 2 listopada w całej Polsce. Uroczystości znajdą swoją kulminację w godzinach wieczornych przed Grobem Nieznanego Żołnierza, gdzie będziemy celebrować pamięć wśród morza zniczy przynoszonych przez warszawiaków i gości z innych stron kraju.

Żeby zwrócić uwagę na tę ważną rocznicę znicze stawiane na grobach bohaterów i pod Grobem Nieznanego Żołnierza ozdobione będą białą-czerwoną wstążką zaplecioną w charakterystyczną formę serca (załącznik nr 1). W ten sposób nawet osoby, do których nie

uda się dotrzeć wcześniej z kampanią informacyjną, będą mogły dowiedzieć się o akcji 2 listopada, gdy ich uwagę zwróci charakterystyczne ozdoby.

Kluczowym partnerem w planowanej akcji społecznej będą szkoły. Uczniowie w całej Polsce zaproszeni zostaną do zaplatania wstążek i przygotowywania specjalnych zniczy. Wspólnie z nauczycielami i wychowawcami będą też odnajdywać lokalne groby nieznanym bohaterów i tworzyć ogólnopolską mapę pamięci. Działania lokalne pozwolą młodzieży na odkrywanie i upamiętnianie bohaterów spoczywających na cmentarzach w ich najbliższym otoczeniu i refleksję nad tym, jak ich rodzinna i regionalna pamięć współtworzy polską tożsamość.

Cele projektu

- uczczenie setnej rocznicy ustanowienia Grobu Nieznanego Żołnierza,
- kształtowanie postaw patriotycznych i szacunku wobec historii,
- rozwijanie wiedzy o bohaterach narodowych i lokalnych miejscach pamięci,
- integracja społeczności szkolnej, rodzinnej i lokalnej,
- promowanie kreatywnych i nowoczesnych metod pracy z historią.
- wzmocnienie identyfikacji ze środowiskiem lokalnym
- poszerzenie wiedzy o przeszłości swojego regionu, miejscowości, kraju.

Adresaci projektu:

Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych wraz z nauczycielami-opiekunami.

Działania uczniów obejmą:

1. **Badania lokalne** – odwiedziny cmentarzy, poszukiwanie grobów bohaterów, konsultacje z lokalnymi historykami, kombatanami lub rodzinami.
2. **Upamiętnienie** – przygotowanie symbolicznego znicza (własnoręcznie ozdobionego białą-czerwoną wstążką) i zapalenie go na odnalezionym grobie.
3. **Dokumentacja** – wykonanie fotografii oraz napisanie krótkiej relacji opisującej odnalezione miejsce, sylwetkę bohatera i znaczenie tego upamiętnienia.

Rezultaty projektu:

- Mapa miejsc lokalnej pamięci w wersji cyfrowej
- Relacje uczniów (pisemne, fotograficzne, multimedialne) dokumentujące ich działania. Formatka stanowi załącznik nr 2 do opisu
- Szkoły biorące udział w projekcie otrzymają zaświadczenie o udziale, a zebrane przez nich informacje będą częścią mapy pamięci stworzonej z nadesłanych prac.

Propozycje zadań dla szkół biorących udział w projekcie:

1. **„Śladami lokalnych bohaterów” – poszukiwania na cmentarzach**

- odnalezienie i opisanie grobów osób, które walczyły lub oddały życie za Ojczyznę,
- wykonanie zdjęcia, spisanie inskrypcji, krótkiej notatki biograficznej (jeśli to możliwe).

2. **Zapalenie symbolicznego znicza**

- przygotowanie własnoręcznie ozdobionego znicza (np. biało-czerwone elementy),
- zapalenie go na odnalezionym grobie.

3. **Lekcja historii „Kim był Nieznany Żołnierz?”**

- zajęcia o historii Grobu Nieznanego Żołnierza i jego symbolice,
- dyskusja: dlaczego pamiętamy o tych, którzy oddali życie za Ojczyznę.

4. **Konkurs plastyczny „Znicz dla Bohatera”**

- projekt plastyczny lub przestrzenny znicza, wieńca lub symbolu pamięci.

Proponowane harmonogramy projektu:

I wersja – długofalowa – z możliwością kontynuacji w kolejnych latach

1. 15 października lub 3 listopada – ogłoszenie projektu
2. 15 października – 28 lutego – czas trwania projektu
3. 1-31 marca – termin nadsyłania sprawozdań
4. Październik 2026 – przedstawienie mapy pamięci z akcją „Zapał znicz bohaterowi”

II wersja – krótsza, akcyjna

1. 15 października – ogłoszenie akcji
2. 15 października – 20 listopada – czas trwania projektu
3. 15 grudnia – termin nadsyłania sprawozdań

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Marcin Napiórkowski
Data: 2025.09.11 15:39:32 CEST

Załącznik nr 1

Załącznik nr 2

Proponowana formatka do sprawozdania z projektu

1. Dane miejsca

- Nazwa cmentarza / miejscowości.
- Dokładna lokalizacja grobu (np. sektor, rząd, numer – jeśli znane).

2. Informacje o bohaterze

- Imię i nazwisko (jeśli widnieje na nagrobku).
- Stopień wojskowy / funkcja (jeśli podana).
- Data urodzenia i śmierci (jeśli znane).
- Krótka notatka o bohaterze (na podstawie inskrypcji lub dodatkowych źródeł).

3. Dokumentacja

- Zdjęcie grobu (wklejone lub załączone osobno).
- Opis wyglądu grobu (np. symbol orła, krzyż, inskrypcja, kwiaty, znicze)

4. Nasze działanie

- Data zapalenia znicza.
- Jak przygotowaliśmy znicz / wieniec.

5. Refleksja

- Co nas najbardziej poruszyło podczas poszukiwań?
.....
- Dlaczego pamięć o tym bohaterze jest ważna?
.....
- Czego się nauczyliśmy?

